

PTE Interdiszciplináris Doktori Iskola (97) Szervezeti és Működési Szabályzata

Preambulum

A doktori iskola szervezeti és működési szabályzata a Bölcsészettudományi Kar Doktori szabályzatának melléklete, kizárólag a PTE doktori szabályzatában, habilitációs szabályzatában és a BTK doktori szabályzatában, habilitációs szabályzatában foglaltakkal együtt érvényes, ezeket egészíti ki. (A hivatkozott szabályzatok megtekinthetők a http://btk.pte.hu/szabalyzatok_0 címen.)

I. Általános rendelkezések

A PTE BTK Interdiszciplináris Doktori Iskola¹ (a doktori iskola azonosítója 97 a továbbiakban IDI), történelemtudományok, néprajz- és kulturális antropológia, politikatudományok tudományági besorolással öt programba szerveződik: „A Kárpát-medence és az antik világ népeinek története, kultúrája és kapcsolataik az ókorban”; „A Kárpát-medence és a szomszédos birodalmak 900-1700 között”; „Európa és a magyarság a 18–20. században”; „Néprajz- Kulturális Antropológia”; „Politikatudományi” akkreditált doktori képzést folytat, amelynek szabályozását a PTE Doktori Szabályzatának és a Bölcsészettudományi Kar Doktori Szabályzatának, valamint a PTE Habilitációs Szabályzatának és a PTE BTK Habilitációs Szabályzata rendelkezései szerint határozza meg². Javasatait, állásfoglalásait a Kari Doktori és Habilitációs Tanács (KDHT) elé terjeszti.

Székhelye: PTE BTK 7624 Pécs, Rókus u. 2.

A doktori iskola vezetője: Prof. Dr. Fischer Ferenc DSc, intézetigazgató egyetemi tanár

A MAB 2015. december 11-i határozata alapján az IDI törzstagjai:

Prof. Dr. Bagi Dániel DSc, egyetemi tanár, történelemtudományok

Dr. Bebesi György PhD, dr. habil. egyetemi docens, történelemtudományok

Prof. Dr. Font Márta DSc, egyetemi tanár, történelemtudományok

Prof. Dr. Gyarmati György DSc, egyetemi tanár, történelemtudományok³

Prof. Dr. Kákai László PhD, egyetemi tanár, politikatudomány

Prof. Dr. Kisbán Eszter DSc, Professor Emerita, néprajz-kulturális antropológia

Prof. Dr. Kupa László CSc, egyetemi tanár, politikatudományok

Dr. Nagy Mariann PhD, dr. habil. egyetemi docens, történelemtudományok⁴

Prof. Dr. Nagy Zoltán PhD, egyetemi tanár, néprajz-kulturális antropológia

Prof. Dr. Ormos Mária az MTA r. tagja, Professor Emerita, történelemtudományok

Prof. Dr. Pálné Kovács Ilona DSc, az MTA I. tagja, politikatudomány

Prof. Dr. Sashalmi Endre DSc, egyetemi tanár, történelemtudományok

Dr. Tuka Ágnes PhD, dr. habil. egyetemi docens, politikatudományok⁵

Dr. Vargyas Gábor DSc, egyetemi tanár, néprajz-kulturális antropológia

Prof. Dr. Viga Gyula DSc, egyetemi tanár, néprajz-kulturális antropológia

Prof. Dr. Visy Zsolt DSc, Professor Emeritus, történelemtudományok

¹ A MAB alábbi határozatait értelmében az IDI akkreditált doktori képzést folytat 2002/5/II sz. határozata alapján, illetve a későbbi MAB akkreditációk eredményeként: MAB 2009/7/XIII/2/284. sz., MAB 2011/9/IX/24/2/474.sz.; MAB 668. számú határozat, 2014. január 31.; MAB 2015/1/XI/2/2/865.; MAB2015/9/IX/14/2/895 sz. határozata.

² http://btk.pte.hu/kari_szabalyzatok

³ Közalkalmazotti jogviszonya nyugdíjazása miatt megszűnt 2017. április 1-jén.

⁴ Közalkalmazotti jogviszonya munkahelyváltás miatt megszűnt 2016. augusztus 31-jén.

⁵ Közalkalmazotti jogviszonya nyugdíjazása miatt megszűnik 2017. november 1-jén.

Titkára: Hegedüs Katalin ügyvivő szakértő; +36 72 503 600/23519; +36 72 503 642
A titkárság címe: 7624 Pécs, Rókus u. 2. M ép. 208.
www.idi.btk.pte.hu

1. Az IDI által szervezett doktori képzésnek két formája van: állami ösztöndíjas és önköltséges. Az iskola szervezett képzés keretében, illetve egyéni felkészülés alapján doktori (PhD) fokozat odaítélésére tesz javaslatot.
2. Az IDI rendelkezik
 - a) a doktori képzés és a doktori fokozat odaítélésére vonatkozó javaslatlattétel együttes jogával;
 - b) habilitációs pályázat véleményezése és a KDHT elé terjesztése jogával;
 - c) a képzésben a felvételi elbírálásában és a vizsgáztatásban való részvétel, valamint az oktatási foglalkozások tartásának jogával;

II. A Doktori Iskola szervezeti felépítése és működése

A Doktori Iskola működése a doktori iskola törzstagjainak, a doktori iskola témavezetőinek, oktatóinak, valamint meghívott hazai és külföldi oktatóknak és kutatóknak tevékenységén alapul. A doktori iskola törzstagjai közül kerül ki a doktori iskola vezetője és a programvezetők. Az iskola szakmai tevékenységét a doktori iskola vezetője és a Doktori Iskola Tanácsa, amelyet a Doktori Iskola törzstagjai választanak, szervezi és irányítja. Az Interdiszciplináris Doktori Iskola programjainak szakmai tevékenységét a programvezetők és a programok doktori szakbizottsága irányítja.

II.1. A doktori iskola vezetője

A doktori iskola vezetője az egyetemmel teljes idejű közalkalmazotti jogviszonyban álló, tudományos fokozattal, DSc címmel rendelkező egyetemi tanár törzstagok közül választható.

(2) A doktori iskola vezetőjét a doktori iskolai törzstagok többségének a javaslatára, a KDHT támogatásával, az EDB választja. A doktori iskola vezetőjét a rektor nevezi ki legfeljebb ötéves időtartamra. A kinevezés többször is meghosszabbítható.

(3) A doktori iskola vezetője

- a) irányítja a Doktori Iskola Tanácsának tevékenységét, felel a Doktori Iskola Tanácsa által hozott döntések végrehajtásáért
- b) koordinálja a doktori iskola által folytatott szakmai tevékenységet,
- c) képviseli a doktori iskolát,
- d) javaslatot tesz a doktori tanácsnak a doktori iskola fejlesztésére,
- e) felel az Országos Doktori Tanács honlapján kötelezően megjelenítendő adatok és dokumentumok aktuális állapotáért.

II.2. A Doktori Iskola Tanácsa

1. A Doktori Iskola szakmai tevékenységét a doktori iskola vezetője a Doktori Iskola Tanácsának közreműködésével irányítja. A tanács munkáját titkár segíti, akit a doktori iskola vezetője kér fel. Javaslatait a Doktori Iskola Tanácsa a KDHT elé terjeszti. A Doktori Iskola Tanácsának elnöke a doktori iskola vezetője, szavazati jogú tagjai a az öt

programvezető (a doktori szakbizottságok vezetői), valamint programonként egy-egy további oktató. A Doktori Iskola Tanácsának tanácskozási jogú tagja programonként 1-1 doktorandusz. A programvezetőt távollétében helyettese szavazati joggal helyettesíti.

2. A Doktori Iskola Tanácsa az időszerű feladatoknak megfelelően, de évente legalább egyszer ülésezik. Az ülések összehívását a KDHT, az IDI Tanácsának elnöke és tagjai kezdeményezhetik. Az ülést az elnök hívja össze. A meghívót az írásos előterjesztésekkel együtt egy héttel az esedékesség előtt kell kiküldeni.

Az ülés akkor döntésképes, ha szavazati jogú tagjainak 51%-a jelen van. Az ülés állásfoglalásait általában nyílt szavazással hozza. Titkos szavazást kell elrendelni, ha a tanács valamely tagja kéri. Döntéshez a szavazatok 66%-ot meghaladó aránya szükséges.

Az ülésekről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvet a titkár állítja össze, az elnök hitelesíti. A jegyzőkönyvet megkapja a KDHT elnöke és az IDI tanácsának tagjai.

3. A Doktori Iskola Tanácsának feladata és hatásköre

a)

- Kidolgozza az iskola belső szabályzatát és követelményrendszerét az egyetemi és kari doktori szabályzattal összhangban;
- Felügyeli a doktoranduszok tanulmányi és kutatási tevékenységéhez szükséges szakmai és infrastrukturális feltételek teljesülését;
- Biztosítja a minőségbiztosítás korszerű elveinek érvényesítését; rendszeresen minőségbiztosítási jelentést nyújt be a Kari Doktori és Habilitációs Tanácsnak;
- A Doktori Iskola Tanácsa dönt az iskola forrásainak felhasználásáról. Az egyes programok rendelkezésére bocsátott források felhasználásáért a programvezetők felelősek;

b) a programok doktori szakbizottságának javaslata alapján

- Javaslatoat tesz az iskola személyi állományának összetételére, változtatására, az iskola vezetőjének személyére, új törzstagok akkreditálására, a témavezetők személyére;
- Meghatározza és a doktori iskola honlapján közzéteszi a szervezett képzés szerkezetét, az érvényes képzési tervet, a tanulmányok rendjét és követelményeit, az oktatási (elméleti és gyakorlati) foglalkozások meghirdetését.⁶
- Javaslatoat tesz a felvételi vizsgabizottságok összetételére, a doktorandusz hallgatók felvételére. A felvételi követelményekkel, a jelentkezések benyújtásával, a felvételi eljárással kapcsolatos részletes tudnivalókat, a doktori képzésre történő jelentkezések feltételeit a doktori iskola saját honlapján hozzáférhetővé teszi.
- Az ösztöndíjas helyek kari elosztását követően dönt a doktori iskola helyeinek belső elosztásáról. Az elosztás alapelve, hogy a folyamatos működés érdekében lehetőleg

⁶ http://www.doktori.hu/index.php?menuid=191&di_ID=114

minden program évenként legalább egy ösztöndíjas helyet kaphasson. A további ösztöndíjas helyek elosztásában a felvételizők által elért eredmény mellett a programok közti rotáció elve érvényesül; figyelembe véve a jelentkezők számát is.⁷ Az ösztöndíjas hallgatókat a doktori programok szakbizottságai javaslata alapján a Doktori Iskola Tanácsa tanulmányi és kutatási kötelezettségek teljesítésén túl egyéb feladatokkal is megbízhatja, pl. kutatási projektekben való részvétel, oktatási és oktatásszervezési feladatok ellátása.

- Javaslatoat tesz az egyéni felkészülés alapján fokozatszerzésre jelentkező pályázó fogadásáról, eljárásra bocsátásáról, mellé az illetékes programvezető(k) véleményét kikérve témavezető(ke)t kér fel;
- Javaslatoat tesz a doktori szigorlat tárgyairól, a szigorlati vizsgabizottság elnökéről és tagjairól; a fokozatszerzési eljárásra való jelentkezésről, az önálló tudományos munkásság elbírálásáról, a doktori értekezés előzetes vitájának igényéről, az értekezés opponenseiről és a bíráló bizottság összetételéről;
- A Doktori Iskola Tanácsa az Egyetemi és Kari Habilitációs Szabályzattal összhangban ellátja a habilitációs eljárások előkészítését, az EHHB által engedélyezett nyilvános eljárás lefolytatásának szervezését. Mind a habilitációs eljárásra bocsátás kérelmét, mind a cím odaítélésére vonatkozó kari javaslatoat a KDHT terjeszti az EHHB elé.

A hiteles hallgatói nyilvántartást a PTE BTK Doktori Iroda, a pénzügyi nyilvántartást a PTE Kancellária végzi.

II.3. A programok doktori szakbizottságai

- A PTE BTK Interdiszciplináris Doktori Iskola öt programba szerveződik.

Történelemtudományok:

„A Kárpát-medence és az antik világ népeinek története, kultúrája és kapcsolataik az ókorban”;

„A Kárpát-medence és a szomszédos birodalmak 900-1700 között”;

„Európa és a magyarság a 18–20. században”;

Néprajz- és kulturális antropológia:

„Néprajz- Kulturális Antropológia”

„Politikatudományok”

- Az öt doktori program élén programvezetők állnak, akik a doktori iskola tőrzstagjai.
- A programok szakbizottságai látják el a képzés és fokozatszerzési eljárás szakmai feladatait. A szakbizottság elnöke a programvezető, tagjai a programhoz kapcsolódó tőrzstagok és témavezetők, valamint a doktoranduszok képviselője. Előterjesztéseit, javaslatoait a szakbizottság a Doktori Iskola Tanácsa elé terjeszti.
- A szakbizottságok határozzák meg a szervezett képzésbe való felvétel szakmai feltételeit; a doktoranduszoknak az előképzettség függvényében a doktori program stúdiumain kívül esetleg egyénileg előírandó tanulmányokat;

⁷ Lásd felvétel a doktori képzésbe: http://btk.pte.hu/kari_szabalyzatok

- Szervezik a felvételi vizsgát, rangsorolt javaslatot tesznek a felveendő (ösztöndíjas és önköltséges) hallgatókra;
- Meghirdetik és jóváhagyják a program doktori témáit;
- Témavezetőt jelölnek ki a beiratkozott doktoranduszoknak; minden szemesztert megelőzően előterjesztik a szemeszter kurzustervét, a kurzusok vizsgakövetelményét; biztosítják az általuk meghirdetett kurzusok és vizsgáik lebonyolítását;
- Javaslatot tesznek a szigorlat/komplex vizsga tárgyaira, a tárgyak tematikájára, a szigorlati/ komplex vizsga bizottság összetételére, a fokozatszerző értekezés opponenseinek személyére, a bíráló bizottság összetételére;
- A szakbizottság javaslatot tesz a témavezető előzetes írásbeli támogató nyilatkozata alapján a fokozatszerzési eljárás elindítására, a bíráló bizottság (elnök, tagok, opponensek, titkár) összetételére.
- Szakspecifikusan meghatározzák az egyéni felkészülés alapján fokozatszerzésre jelentkezők fogadásának előfeltételeit;
- A Kari Doktori Szabályzattal összhangban a védési eljárás keretében a bíráló bizottság zárt ülésen titkos szavazással (1-5) dönt az értekezés elfogadásáról és szakbizottsági referálás formájában javaslatot tesz a fokozat odaítélését és minősítését⁸ illetően KDHT számára.
- A PTE Egyetemi Habilitációs Szabályzata és a BTK Kari Habilitációs Szabályzata előírásainak megfelelően a doktori szakbizottságok javaslatot tesznek a KDHT számára a habilitációs eljárás indítására.⁹

III. A komplex vizsga

A 2016. szeptember 1-je után doktori képzésüket megkezdő doktoranduszoknak a képzési-kutatási szakasz végén, valamennyi képzési kreditjük megszerzése után komplex vizsgát kell tenniük.

A komplex vizsga részletes, programonként eltérő feltételeit ezen Szabályzat melléklete tartalmazza.

Kelt: Pécs, 2017. szeptember 25.

Dr. Fischer Ferenc s.k.
iskolavezető

Záradék:

⁸ A doktori fokozat minősítésének számításáról lásd a PTE Doktori Szabályzatát: http://btk.pte.hu/kari_szabalyzatok

⁹ http://btk.pte.hu/kari_szabalyzatok

PTE BTK Kari Tanács 961/2013. (VI. 26.) sz. határozata

A PTE BTK Kari Tanácsa nyílt szavazással egyöntetű 15 igen szavazattal (0 nem szavazat, 0 tartózkodás) határozatában jóváhagyja a PTE Bölcsészettudományi Kar Doktori Szabályzatát, melynek jelen szabályzat a mellékletét képezi.

Kelt: Pécs, 2013. június 26.

Dr. Fischer Ferenc s.k.
dékan

Komplex vizsga

Interdiszciplináris Doktori Iskola Ókori program

Komplex vizsga

A program hallgatóinak a IV. szemeszter végén a tantervi követelményeknek megfelelően komplex vizsgát kell tenniük. A vizsga tárgya a négy szemeszter teljes anyaga az egyetemes és a Kárpát-medencei ős- és ókor történetéből, régészetéből, beleértve a disszertáció témája számára legfontosabb ókori nyelv ismeretében való jártasságot.

Ennek megfelelően az elméleti részben két tételt kell kidolgozni, valamint egy ókori forrás részletének fordítását és értelmezését kell bemutatni.

A disszertációs részben be kell számolni a disszertáció témájában végzett kutatómunkáról, előrehaladásról.

I. Elméleti rész

Tekintettel a vizsga korszakainak kiterjedt voltára, ezt a vizsgát a következő rend szerint kell letenni. A jelölteknek mindkét egységből egy-egy tételt kell választaniuk.

Választható tételek egyetemes ókor témakörben:

1. Európa őstörténete, kultúrái
2. Hitvilág és művészet az őskori Európában
3. Európa társadalma az őskorban
4. Európa gazdasága az őskorban
5. Az ókori Kelet története, kultúrái
6. Az ókori Kelet vallása, művészete
7. Az ókori Kelet társadalma
8. Az ókori Kelet gazdasága
9. Az ókori Görögország története
10. Az ókori Görögország vallása, művészete
11. Az ókori Görögország társadalma
12. Az ókori Görögország gazdasága
13. A Római Birodalom története
14. Vallás, művészet az ókori Rómában
15. Társadalom az ókori Rómában
16. Gazdaság az ókori Rómában

Választható tételek Kárpát-medence témakörben:

1. A Kárpát-medencei paleolitikum, neolitikum, rézkor története, kultúrái
2. Hitvilág, művészet a Kárpát-medencében a paleolitikum, a neolitikum és a rézkor idején
3. A Kárpát-medence társadalma a paleolitikum, a neolitikum és a rézkor idején
4. Gazdasági tevékenység a paleolitikum, a neolitikum és a rézkor idején a Kárpát-medencében
5. Kárpát-medence története, kultúrái a bronzkortól a vaskor végéig
6. Hitvilág, művészet a Kárpát-medence területén a bronzkortól a vaskor végéig
7. A Kárpát-medence társadalma a bronzkortól a vaskor végéig
8. Gazdaság a bronzkor-késő-vaskori Kárpát-medence területén
9. A Kárpát-medence története a kora római császárkorban
10. A Kárpát-medence hitvilága, művészete a kora római császárkor idején

11. Társadalom a kora római császárkor idején a Kárpát-medencében
12. Gazdaság a kora római császárkor idején a Kárpát-medencében
13. A Kárpát-medence története a késő római császárkorban
14. A Kárpát-medence hitvilága, művészete a késő római császárkor idején
15. Társadalom a késő római császárkor idején a Kárpát-medencében
16. Gazdaság a késő római császárkor idején a Kárpát-medencében

B/

Ókori forrás vagy forrásrészlet fordítása és értelmezése

II. Disszertációs rész

A disszertáció elkészített fejezetének vagy fejezeteinek (min. 60000 n plusz jegyzetek, bibliográfia, képanyag) előzetes írásbeli benyújtása;
A benyújtott anyag bemutatása.

MELLÉKLET

Interdiszciplináris Doktori Iskola

Ókori program

Komplex vizsga bibliográfia

Kötelező irodalomjegyzék az egyetemes óskori/ ókori Európa tételeihez:

1. Artamonow, Michail I.: Goldschatz der Skythen in der Eremitage, Artia, Prague, 1970.
2. Bar-Yosef, Ofer: The Natufian Culture in the Levant. Threshold to the Origins of Agriculture. *Evolutionary Anthropology* 6(5) 1998, 159-177.
3. Batiuk, Stephen D.: The fruits of migration: Understanding the 'longue dureé' and the socio-economic relations of the Early Transcaucasian Culture. *Journal of Anthropological Archaeology* 32 (2013) 449–477.
4. The_Fruits_of_Migration_Understanding_the_longue_duree_and_the_socio-economic_relations_of_the_Early_Transcaucasian_Culture (<https://www.academia.edu/4453528/>)
5. Biel, Jörg: Der Keltenfürst von Hochdorf. Konrad Theiss Verlag, Stuttgart, 1985.
6. Bouzek, Jan: The Aegean, Anatolia and Europe: cultural interrelation in the second millennium B.C. Academia, Praha, 1985.
7. Cauvin, Jacques: The Birth of the Gods and the Origins of Agriculture. University Press, Cambridge, 2002.
8. The Celts in Central Europe. Fejér megyei Múzeumok Igazgatósága, Székesfehérvár, 1975.
9. The Earliest Prehistory of Cyprus from colonisation to exploitation. (ed.: Swjny, Stuart) Cyprus American Archaeological Research Institute, Monograph Series, Volume 2, American Schools of Oriental Research, Boston, MA, 2001.
10. Az első emberek. Az ember származása és őstörténete. (főszerk.: Burenhult, Göran) Az ember képes története. Officina Nova, 1995.
11. Fekete Mária: Határok, régiók, szupraregionális kapcsolatok. Néhány gondolat a Kárpát-medence szerepéről az európai neolithikum kialakulásában. In: *Változatok Közép-Európára*. (Szerk.: Kindl Melinda – Erdős Zoltán), SmArt, Pécs, 2008. 12-23.
12. Fekete Mária – Szabó Géza: A regölyi tumulus építménye és leletanyaga. Ókori Keleti kapcsolatok. In: Csabai Z. et al (szerk.): *Ökonómia és ökológia. Tanulmányok az ókori gazdaságtörténet és történeti földrajz köréből. Ókor – Történet – Írás*, 3. PTE, Ókortörténeti Tanszék – L'Harmattan, Budapest – Pécs, 2015. 271–306.
13. Fol, Alekszandar – Marazov, Ivan: Thrákia és a thrákok. Gondolat, Budapest, 1984.
14. Handel, Tausch und Verkehr im Bronze – und Früheisenzeitlichen Südosteuropa. (hrsg.: Hänsel, Bernhard)
15. Hänsel, Alix und Bernhard: Gaben an die Götter. Schätze der Bronzezeit Europas. Staatliche Museen zu Berlin, 1997. *Südosteuropa-Schriften* 17.- *Prähistorische Archäologie in südosteuropa*, 11. München – Berlin, 1995.
16. Investigations into amber. Proceedings of the international interdisciplinary Symposium Baltic amber and other fossil resins. (Kosmowska-Ceranowicz, Barbara – Paner, Henryk ed.) The Archaeological Museum in Gdansk, 1999.
17. Ivanov, Ivan – Avramova, Maya: Varna nekropolis. The Dawn of European Civilisation. Treasures of Bulgaria, 1. Agató Publishers, Sofia, 2000.
18. Hallstatt-Kultur. Frühform europäischer Einheit. In Kommission beim OÖ Landesverlag, Linz, 1980.
19. Die Hallstatt-Kultur. Symposium Steyr 1980. In Kommission beim OÖ Landesverlag, Linz, 1981.
20. The Heuneburg and the Early Iron Age Princely Seats: First Towns North of the Alps. (Krause, D; Fernandez-Götz, Manuel; Hansen, L; Kretschmer, I.) Budapest, *Archaeolingua*, 2016.
21. Kapcsolatok Észak – Dél között, Nord – Süd-Beziehungen. (ed.: Bándi Gábor – Cserményi Vajk) *Savaria* 16(1982)
22. Der Keltenfürst von hochdoef. Methoden und Ergebnisse der Landesarchäologie. Landesdenkmalamt Baden-Württemberg, Theiss, Stuttgart, 1985.
23. Klotz, Heinrich: Die Entdeckung von Catal Höyük. Der archäologische Jahrhundertfund. Verlag C. H. Beck, München, 1997.

24. A kőkori Világ. Vadászó-gyűjtőgetők és korai földművelők. főszerk.: Burenhult, Göran) Az ember képes története, Officina Nova, 1995.
25. Krieger und Salzherren. Hallstattkultur im Ostalpenraum. Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Mainz, 1970.
26. Kuzmina, E. E.: The prehistory of the Silk Road. University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 2008.
27. Leakey, Richard: Az emberiség eredete. Világ – Egyetem, Kulturtrade, Budapest, 1995.
28. Leroi-Gourhan, André: Az őstörténet kultuszai. Kozmosz Könyvek, Budapest, 1985.
29. Lüning, Jens: Die Bandkeramiker. Erste Steinzeitbauern in Deutschland. Verlag Marie Leidorf GmbH, Rahden/Westf. 2005.
30. Maran, Joseph: Kulturwandel auf dem griechischen Festland und den Kykladen im späten 3. Jahrtausend v. Chr. – Studien zu den kulturellen Verhältnissen in Südosteuropa und dem zentralen sowie östliche Mittelmeerraum in der späten Kupfer- und frühen Bronzezeit. Teil II. Aus dem Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität Heidelberg. Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie, Band 53, Verlag Dr. Rudolf Habelt GmbH, Bonn 1998.
31. Mellaart, James: The Neolithic of the Near East. Thames and Hudson, London, 1975.
32. Metzner-Nebelsick, Carola: Der „Thrako-Kimmerische“ Formenkreis aus Sicht der Urnenfelder- und Hallstattzeit im südöstlichen Pannonien, I-II. Vorgeschichtliche Forschungen 23., Verlag Marie Leidorf, Rahden, 2002
33. Neolithic of Southeastern Europe and its Near Eastern Connections. International Conference 1987. Szolnok-Szeged. Varia Archaeologica Hungarica, II. 1989.
34. Neugebauer, Johannes-Wolfgang: Die Kelten in Osten Österreich. Verlag Niederösterreichs Presshaus St. Pölten-Wien, 1992.
35. Nikolova, Lolita: Early Symbolic System for Communication in Southeast Europe, I-II. BAR International Series 1139.,2003.
36. Olmsted, Garrett S.: The Gods of the Celts and the Indo-Europeans. Archeolingua, Budapest, 1994.
37. Die Osthallstattkultur. Akten des Internationalin Symposiums, Sopron, 10.-14. Mai 1994. (Jerem, E. – Lippert, A. eds.) Archeolingua, Budapest, 1996.
38. Perlès, Catherine: The Early Neolithic in Greece. Cambridge World Archaeology, Cambridge, 2001.
39. Piggott, Stuart: Az európai civilizáció kezdetei. Az őskori Európa az első földművelőktől a klasszikus ókorig. Gondolat, Budapest, 1987.
40. Ratnici na razmeđu Istoka i Zapada: starije željezno doba u kontinentalnoj Hrvatskoj / Waniors at the crossroads of East and West / Krieger am Scheideweg zwischen Ost und West. (ed.: Balen-Letunić, Dubravka) Arheološki Muzej u Zagreba, Zagreb 2004
41. Renfrew, Colin – Bahn, P.: Régészeti. Osiris, Budapest– több kiadás.
42. Renfrew, Colin: A civilizáció előtt. Osiris Könyvtár, Budapest – több kiadás
43. Renfrew, Colin – Gimbutas, Marija – Elster, Ernestine S.: Excavations at Sitagroi: a prehistoric village in northeast Greece. Institute of Archaeology, University of California, Los Angeles, 1986.
44. Roots. Wurzeln der Menschheit. Rheinisches Landesmuseum, Bonn, Verlag Philipp von Zabern, Mainz am Rhein, 2006.
45. Sea routes. (Stampolidis, N. Chr. ed.) Museum of Cycladic Art, Athén, 2003
46. Sievers, Susanna: Manching – Die Keltenstadt. Theiss, Stuttgart, 2003.
47. Schmidt, Klaus: Sie bauten die ersten Tempel, Das rätselhafte Heiligtum der Steinzeitjäger. Deutscher Taschenbuch Verlag, München, 2008.
48. Troia – Traum und Wirklichkeit. Katalog. Verlagsbüro Wais & Partner, Stuttgart, 2001.

Kötelező irodalomjegyzék az egyetemes ókori Kelet témakör tételeihez:

1. Bács T. – Dezső T. – Vér Á. (szerk.): *Aegyptiaca et Assyriaca. Tanulmányok az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ókortudományi Intézetéből.* Antiqua et Orientalia 5. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
2. Baker, H. D. - Jursa, M. (eds.): *Documentary sources in ancient Near Eastern and Greco-Roman economic history : methodology and practice.* Oxford, 2014.
3. Bang, P.F. – Scheidel, W.: *The Oxford Handbook of the State in the Ancient Near East and Mediterranean.* Oxford, 2013.
4. Bottéro, J.: *Religion in Ancient Mesopotamia.* University of Chicago Press, Chicago – London, 2001.

5. Briant, P.: *From Cyrus to Alexander. A History of the Persian Empire*. Winona Lake, 2002.
6. Bryce, T.R.: *The Kingdom of the Hittites*. Oxford – New York, 2005.
7. Charpin, D. – D. O. Edzard – M. Stol: *Mesopotamien. Die altbabylonische Zeit*. Vandenhoeck – Ruprecht, Göttingen, 2004.
8. Charpin, D.: *Hammurabi of Babylon*, London, 2012.
9. Crawford, H. (ed.): *The Sumerian World*. London, 2012.
10. Curtis, J. – Simpson, St.J. (eds.): *The World of Achaemenid Persia. History, Art and Society in Iran and the Ancient Near East*. London, 2010.
11. Dercksen, J. G. (ed.): *Trade and Finance in Ancient Mesopotamia*, MOS Studies 2., Publications de l'Institut historique et archéologique néerlandais de Stamboul LXXXIV. Leiden, 1999.
12. Dezső, T.: *The Assyrian Army*. Vols. I/1, I/2, II. Budapest, 2012-2016.
13. Frahm, E. (ed.): *A Companion to Assyria*. Malden, 2017.
14. Frahm, E.: *Geschichte Mesopotamiens*. Beck, München, 2013.
15. Jacobsen, Th.: *The Treasures of Darkness. A History of Mesopotamian Religion*. Yale University Press, New Haven – London, 1976.
16. Joannès, F.: *The Age of Empires. Mesopotamia in the First Millenium BC*. Edinburgh University Press, Edinburgh, 2004.
17. Jursa, M.: *Aspects of the Economic History of Babylonia in the First Millenium BC. Economic geography, economic mentalities, agriculture, the use of money and the problem of economic growth*. Alter Orient und Altes Testament 377. Veröffentlichungen zur Wirtschaftsgeschichte Babyloniens im 1. Jahrtausend v. Chr. 4. Ugarit-Verlag, Münster, 2010.
18. Kaniuth, K. - Löhnert, A. - Miller, J.L. - Otto, A. - Roaf, M. - Sallaberger, W. (Hg.): *Tempel im Alten Orient*. CDOG 7. Harrassowitz, Wiesbaden, 2013.
19. Kessler, R. – Sommerfeld, W. – Tramontini, L.: *State Formation and State Decline in the Near and Middle East*. Wiesbaden, 2016.
20. Kuhrt, A.: *The Ancient Near East c. 3000-330 BC*. Volumes 1-2. London – New York, 1995.
21. Kuhrt, A.: *The Persian Empire. A Corpus of Sources from the Achaemenid Period*. London – New York, 2007.
22. Lanfranchi, G. B. et al. (eds.): *Continuity of empire (?) Assyria, Media, Persia*. HANE/M 5, Padova, 2003.
23. Larsen, M. T.: *Ancient Kanesh. A Merchant Colony in Bronze Age Anatolia*. Cambridge, 2015.
24. Leick, G. (ed.): *The Babylonian World*. London, 2006.
25. Liverani, M.: *The Ancient Near East. History, Society and Economy*. London – New York, 2014.
26. Lloyd, A.B. (ed.): *A Companion to Ancient Egypt*. Malden, 2010.
27. Moreno Garcia, J. C. (ed.): *Dynamics of Production in the Ancient Near East*. Oxbow, 2016.
28. Pirngruber, R.: *The Economy of Late Achaemenid and Seleucid Babylonia*. Cambridge, 2017.
29. Postgate, J.N.: *Early Mesopotamia. Society and Economy at the Dawn of History*. Routledge, London – New York, 1991.
30. Potts, D.T. (ed.): *A Companion to the Archaeology of the Ancient Near East volumes 1-2*. Malden, 2012.
31. Potts, D.T. (ed.): *Oxford Handbook of Ancient Iran*. Oxford, 2013.
32. Radner, K. – Robson, E. (eds.): *Oxford Handbook of Cuneiform Culture*, Oxford, 2011.
33. Sasson, J.M. (ed.): *Civilizations of the Ancient Near East*. Scribner, 1995.
34. Scheidel, W. et al. (eds.): *The Cambridge Economic History of the Greco-Roman World*. Cambridge University Press, Cambridge, 2008.
35. Schlögl, H.A.: *Das alte Ägypten. Geschichte und Kultur von der Frühzeit bis zu Kleopatra*. München, 2006.
36. Schneider, T. J.: *An Introduction to Ancient Mesopotamian Religion*. Eerdmans, Cambridge, 2011.
37. Snell, D. C.: *Life in the Ancient Near East 3100–332 B.C.E*. New Haven – London, 1997.
38. Snell, D.C. (ed.): *A Companion to the Ancient Near East*. Malden, 2004.
39. Sommer, M.: *Die Phönizier. Handelsherren zwischen Orient und Okzident*. Stuttgart, 2005.
40. Steadman, S.R. – McMahon, G. (eds.): *The Oxford Handbook of Ancient Anatolia 10000-323 B.C.E*. Oxford – New York, 2011.
41. Van De Mieroop, M.: *A History of the Ancient Near East*. Malden – Oxford, 2004.
42. Vargyas P.: *A pénz története Babilóniában a pénzverés előtt és után*. L'Harmattan, Pécs – Budapest, 2010.
43. Vargyas, P.: *A History of Babylonian Prices. Vol. 1. Prices of the Basic Commodities*. HSAO
44. Waters, M.W.: *Ancient Persia. A Concise History of the Achaemenid Empire 550-330 BC*. New York, 2014.
45. Westbrook, R. (ed.): *A History of the Ancient Near Eastern Law I-II*. Brill, Leiden – Boston, 2003.
46. Wilkinson, T. (ed.): *The Egyptian World*. London, 2009.
47. Wilkinson, T.: *The Rise and Fall of Ancient Egypt*. London, 2010.

Kötelező irodalomjegyzék az egyetemes ókori Görögország témakör tételeihez:

1. Németh György - Ritoók Zsigmond - Sarkady János - Szilágyi János György: Görög művelődéstörténet, Budapest, 2006
2. Sigrid Deger-Jalkotzy és Irene S. Lemos (szerk.): Ancient Greece: from the Mycenaean palaces to the age of Homer; (Edinburgh Leventis Studies 3)
3. Vilmos László: Gyilkos nem távozzhat szabadon? - Démostenés Aristokratés elleni beszéde, avagy pillanatkép az athéni demokráciáról, Pécs, 2014
4. Vilmos László: A korai görög társadalom és a polis, Pécs, 2014
http://okor.btk.pte.hu/sites/okor.btk.pte.hu/files/files/SEAL/sea-l_4_vilmosl_a_korai_gorog_tarsadalom.pdf
5. Az ókori görögök és rómaiak története, szerk.: John Boardman, Jasper Griffin Oswyn Murray, Budapest, 1996
6. Carol Dougherty: The poetics of colonization : from city to text in archaic Greece, Oxford, 1993
7. Lynette G.Mitchell és P.J.Rhodes: The Development of the Polis in Archaic Greece, London, 1997
8. Zinon Papakonstantinou: Lawmaking and Adjudication in Archaic Greece, Bristol, 2012
9. Van Straten, F. T.: HIERAKALA: Images of Animal Sacrifice in Archaic and Classical Greece, Leiden, 1995 (Religions in the Graeco-Roman World, 127.)
10. Carol Dougherty, Leslie Kurke (szerk.): Cultural Poetics in Archaic Greece : Cult, Performance, Politics, Oxford, 1998
11. Jonathan M. Hall: A history of the archaic Greek world, ca. 1200-479 BCE, (2. kiad.) Oxford, 2014
12. Barbara Kowalzig: Singing for the Gods Performances of Myth and Ritual in Archaic and Classical Greece, Oxford, 2007
13. H. A. Shapiro (szerk.): The Cambridge Companion to Archaic Greece, 2007
14. Nick Fisher – Hans Van Wees (szerk.): Archaic Greece: New Approaches and New Evidence, London, 1998
15. Kurt A. Raaflaub – Hans van Wees (szerk.): A Companion to Archaic Greece, London, 2009 (Blackwell Companions to the Ancient World)
16. Matthew Dillon – Lynda Garland(szerk.): Ancient Greece: Social and Historical Documents from Archaic Times to the Death of Alexander the Great, (3. kiad.) London, 2010
17. Adkins, A.A:W.H.: *Moral Values and Political Behaviour in Ancient Greece*. London, 1972.
18. Bloomer, W.M.: *A Companion to Ancient Education*. Oxford, 2015.
19. Bremmer, J. *Greek Religion*. Oxford, 1994.
20. Bremmer, J. (ed.): *Interpretations of Greek Mythology*. London
21. Gagarin, M. - Cohen, D.: *The Cambridge Companion to Ancient Greek Law*. Cambridge, 2005.
22. Gill, Ch. et al.: *Reciprocity in Ancient Greece*. Oxford, 1998.
23. Hall, E.: *Inventing the Barbarian. Greek Self-Definition through Tragedy*. Oxford, 1989.
24. Hall, J.: *Ethnic Identity in Greek Antiquity*. Cambridge, 1997.
25. Harris, W.V.: *Ancient Literacy*. Cambridge-London, 1989.
26. Murray, O. - Price, S.: *The Greek City. From Homer to Alexander*. Oxford, 1990.
27. Osborne, R.: *Greece in the Making. 1200-479 BC*. London-New York, 2009.
28. Osborne, R. - Hornblower, S. (szerk.): *Ritual, Finance, Politics, Festschr. D. M. Lewis*. Oxford, 1994.
29. Pelling, Ch. (szerk.): *Greek Tragedy and Historian*. Oxford, 1997.
30. Powell, A.: *Athens and Sparta. Constructing Greek Political and Social History from 478BC*. London-New York, 2001.
31. Raaflaub, K. et al.: *Origins of Democracy in Ancient Greece*. Los Angeles-London, 2007.
32. Rhodes, P.J.: *A History of the Classical Greek World*. Oxford, 2006.
33. Snodgrass, A.: *Archaic Greece. The Age of Experiment*. Berkeley, 1980.
34. Vernant, J.-P.: *Myth and Society in Ancient Greece*. New York, 1990.
35. Vernant, J.-P. - Vidal-Naquet, P.: *Myth and Tragedy in Ancient Greece*. Cambridge, 1988.
36. Versnel, H. S.: *Inconsistencies in Greek and Roman Religion. vol. 1. Ter Unus. Isis, Dionysos, Hermes. Three Studeis in Henotheism*. Leiden - New York - Köln, 1990.

Kötelező irodalomjegyzék az egyetemességi ókori Róma témakör tételeihez

1. A Vörös-tenger körülhajózása, ford. és komm. W. Salgó Ágnes. Acta Universitatis Szegediensis, Acta Antiqua et Archaeologica Suppl. XI. Szeged, 2010.
2. Sztrabón, Geographika, ford. Földy József. Budapest, Gondolat, 1977, három kötelezően választandó könyv

3. Vitruvius, Tíz könyv az építészetéről, ford. Gulyás D. Budapest, Képzőművészeti Kiadó, 1988, két kötelezően választandó könyv
4. Alföldy Géza: Római társadalomtörténet. Budapest, 2000.
5. Alföldy Géza: Romanisation – Grundbegriff oder Fehlgriff? Limes XIX, Pécs 2005, 25-56.
6. Bagnall, Roger S. Reading Papyri, Writing Ancient History, Approaching the Ancient World. New York–London, Routledge, 1995.
7. Beck, Roger: The Religion of the Mithras cult in the Roman Empire : Mysteries of the Unconquered Sun. Oxford, 2006, VIII. fejezet.
8. Brown, Peter: The Rise and Function of the Holy Man in Late Antiquity. JRS 61 (1971) 80-101.
9. Brown, Peter: Az európai kereszténység kialakulása, 200–1000. Budapest, Atlantisz, 2000.
10. Bruun, Patrick: Coins and the Roman imperial government. In George M. Paul - Michael Ierardi (eds.): Roman Coins and Public Life under the Empire. E. Togo Salmon Papers 2. Ann Arbor, Michigan, University of Michigan Press, 1999, 19-40.
11. Dyson, Stephen L.: Archaeology and Ancient History. In Andrew Erskine (ed.): A Companion to Ancient History. Oxford, Wiley–Blackwell, 2009, 59-66.
12. Gabler Dénes: Terra Sigillata, a rómaiak luxuskerámiája. Museion sorozat. Budapest, Enciklopédia, 2006.
13. Gabler Dénes: Der Grenzhandel am östlichen Limes von Pannonien. Stuttgarter Kolloquium zur historischen Geographie des Altertums. 4 (1990). Amsterdam, 1994, 503-516.
14. Greene, Kevin: The Archaeology of Roman Economy. Berkeley, University of California Press, 1986.
15. Grüll Tibor: A kövek kiáltanak. 50 történeti dokumentum az Újszövetség tanulmányozásához. Budapest, Szent Pál Akadémia, 2013.
16. Grüll Tibor: Trendek és súlypontok a római gazdaságtörténet fél évszázados kutatásában. In: Csabai Zoltán – Földi Zsombor – Grüll Tibor – Vér Ádám (szerk.): Ökonómia és ökológia. Tanulmányok az ókori gazdaságtörténet és történeti földrajz köréből. Pécs-Budapest, 2015, 177-190.
17. Grüll Tibor: A tenger gyümölcsei. A tengerek szerepe a Római Birodalom gazdaságában. Pécs, Kairosz, 2016.
18. Harris, William V. (ed.): Inscribed Economy. Production and Distribution in the Roman Empire in the Light of instrumentum domesticum. Journal of Roman Archaeology Suppl. 6. Ann Arbor, Journal of Roman Archaeology, 1993.
19. International conference on the 2000th anniversary of the death of Augustus. Budapest 2014.09.23. ActaAntHung LV 2015 [2017] – három kötelezően választandó tanulmány
20. Internationale Tagung über römerzeitliche Villen. Balácai Közlemények 9 (2005) három kötelezően választandó tanulmány
21. Kessler, David - Temin, Peter: Money and Prices in the Early Roman Empire. Cambridge, Mass., Massachusetts Institute of Technology, Department of Economics, 2005
22. Nagy Levente: Ancient Greek and Roman Ghost Stories – Some New Approaches. In: Moga, Iulian (ed.): Angels, Demons and Representations of Afterlife within the Jewish, Pagan and Christian Imagery. Iasi, 2013, 229-247.
23. Németh György – Kovács Péter: Bevezetés a görög és római felirattanba. Budapest, Gondolat, 2011.
24. Scholz, Markus: Grabbauten des 1-3. Jahrhunderts in den nördlichen Grenzprovinzen des römischen Reiches zwischen Britannien und dem Schwarzen Meer. Mainz, 2012.
25. Szabó Árpád – Kádár Zoltán: Antik természettudomány. Budapest 1984.
26. Visy Zsolt: Regelmäßigkeiten in der Entlassung der Auxiliarsoldaten aufgrund der Militärdiplome. Studien zu den Militärgrenzen Roms III, Stuttgart 1983, 792-793; Lényegesen kibővítve: ActaArchHung 36, 1984, 223-238. Magyarul: Ant.Tan. 31, 1984, 53-72.
27. Visy
Zsolt: Tudomány és kultúra kapcsolatáról történész-szemmel / About the connection of science and culture through the eyes of a historian / Sul rapporto tra scienza e cultura con gli occhi di uno storico. In: A kultúra a harmadik évezred küszöbén / Culture at the threshold of the Third Millennium /La cultura alle soglie del terzo millennio. Istituto Italiano di Cultura per l'Ungheria, 2000, 250-254.
28. Visy Zsolt: The Program Corpus limitis imperii Romani. Proceedings of the 22nd International. Congress of the Roman Frontier Studies, Ruse, Bulgaria, September 2012. Sofia 2015, 923-928.

Kötelező irodalomjegyzék a Kárpát-medencei paleolitikum, neolitikum, rézkor tételeihez:

1. Alltag und Religion. Jungsteinzeit in Ostungarn. Frankfurt am Main, 1990.
2. Banner János: Die Pécel Kultur. *Archaeologia Hungarica*, Series Nova XXXV. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1956.
3. Bánffy Eszter: The 6th millennium BC boundary in Western Transdanubia and its role in the Central European Neolithic transition. *Varia Archaeologica Hungarica*, Budapest, 1904.
4. Bognár-Kutzián Ida: The Copper Age cemetery of Tiszapolgár-Basatanya. *Arch. Hunga*, Ser. Nova XLII. Budapest, 1963.
5. Dombay János: Die Siedlung und das Gräberfeld in Zengővárkony. *Archaeologia Hungarica*, XXXVII. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1960.
6. Ecsedy István: The People of the Pit-Grave Kurgans in Eastern Hungary. *Fontes Arch. Hung.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979.
7. Fekete Mária: Néhány gondolat a neolitikus, ún. steatopyg idolk ürügyén. *Einige Gedanken über einen neolithischen Statuentyp.* *Savaria*2982005)[2006]95-130.
8. Fekete Mária: A zöld folyosók és az emberi civilizáció. *Gondolatok a Kárpát-medence neolitikus falvairól és kultusz tárgyairól.* *Természet Világa* 138,2 (2007)
<http://www.termeszetvilaga.hu/szamok/tv2007/tv0702/fekete.html>
9. Ferenczi István: Észrevételek az erdélyi rézkor keleti népi és műveltségi elemeivel kapcsolatban. *Szolnok Megyei Múzeumi Adattár*, 33. Szolnok, 1997.
10. Hétköznapiak Vénuszai. (szerk: Bende Livia – Lőrinczy Gábor) Hódmezővásárhely, 2005.
11. Hillebrand Jenő: A pusztasztvánházi koraréz kori temető. *Arch. Hung.* IV. Franklin Társulat, Budapest, 1929.
12. Horváth László A. – Simon Katalin, H.: *Das Neolithikum und die Kupferzeit in Südwesttransdanubien.* *Inventaria Praehistorica Hungariae*, IX: Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 2003.
13. Horváth Tünde: A new human representation from the Baden Culture: A mask from Balatonöszöd. *Acta Arch Hung.* 55(2004)179-237.
14. Horváth Tünde: A bádeni kultúráról – rendhagyó módon. *A Nyíregyházi Jós András Múzeum Évkönyve* 48(2006)89-134.
15. Kalicz Nándor: Frühneolithische Siedlungsfunde aus Südwestungarn. *Inventaria Praehistorica Hungariae*, IV. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 1990.
16. Kalicz Nándor – Makkay János: Die Linienbandkeramik in der Großen Ungarischen Tiefebene. *Studia Archaeologica VII.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977.
17. Kalicz Nándor – Koós Judit: Mezőkövesd-Mosolyás. A neolitikus Szatmár-csoport (AVK I) települése és temetője a Kr. e. 6. évezred második feléből. *Borsod-Abaúj-Zemplén megye régészeti emlékei* 9. Miskolc. 2014.
18. Károlyi Mária: a korai rézkor emlékei Vas megyében. *The Early Copper age in County Vas.* *Ősorunk*, 1. Vas megyei Múzeumok igazgatósága, Szombathely, 1992.
19. Kertész Róbert: Kőkori vadászok (Mesolithic Hunters). *A Jász Múzeum Évkönyve 1975–2000* 82001) 37–64.
20. Korek József: Die Theiss-Kultur in der Mittleren und Nördlichen Theissgegend. *Inventaria Praehistorica Hungariae*, III. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 1989.
21. Kutzián Ida: A Körös-kultúra. *Dissertationes Pannonicae* II,23. Budapest, 1944.
22. Magyar régészet az ezredfordulón. (szerk.: Visy Zsolt) *Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Teleki László Alapítvány*, Budapest, 2003.
23. Makkay János: A szegvár-tűzkövesi újkőkori férfiszobor és a „Föld és Ég elválasztásának” ősi mítosza. *Arch.Ért.* 103(1978)164-182.
24. Makkay János: A magyarországi neolitikum kutatásának új eredményei. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982.
25. Makkay János: The Tiszaszőlős treasure. *Studia Archaeologica*, X. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1989.
26. Makkay János: The excavations of the early Neolithic sites of the Körös culture in the Körös valley, Hungary. I-III. 2007 és 2008.
27. Neuere Daten zur Siedlungsgeschichte und Chronologie der Kupferzeit des Karpatenbeckens. (hrsgs.: Kovács Tibor) *IPH VII*, Budapest, 1995.
28. Paluch Tibor: Maroslele-Pana. Egy középső neolitikus lelőhely a kultúrák határvidékén. *A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, Monographia Archaeologica II.* Szeged, 2011.
29. Parkinson, William A. - Gyucha Attila: A késő neolitikum – kora rézkor átmeneti időszakának társadalmi szerkezeti változásai az Alföldön. *Rekonstrukciós kísérlet.* *Arch. Ért.* 132(2007)37-81.
30. Patay Pál: Das kupferzeitliche Gräberfeld von Tiszavalk-Kenderföld. *Fontes Archaeologicae Hungariae*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1978
31. Patay Pál: Kupferzeitliche Meißel, Beile und Äxte in Ungarn. *PBF IX*,15. Beck, München, 1984.

32. Raczky Pál: A Tisza-vidék kulturális és Kronológiai kapcsolatai a Balkánnal és az Égeikummal a neolitikum és a rézkor időszakában. A Szolnok megyei Múzeumok Igazgatósága – ELTE, Szolnok, 1988.
33. Srejovic, Dragoslav: Lepenski vir Srpska knjizevna zadruza, Beograd, 1969.
34. Százszorszépek. Emberábrázolás az őskori Nyugat-Magyarországon. A Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága, Szombathely, 2007.
35. Vértes L.: Az őskor és az átmeneti kókor emlékei Magyarországon. A magyar régészet kézikönyve, I. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1965.

Kötelező irodalomjegyzék a Kárpát-medencei bronzkor, vaskor tételeihez:

1. Bóna István: Die mittlere Bronzezeit Ungarns und ihre südöstlichen Beziehungen. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1973.
2. Bónis Éva, B.: Die späteltische Siedlung Gellérthegy-Tabán in Budapest. Arch. Hung. SN XLVII. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1969.
3. Bronzezeit in Ungarn: Forschungen in Tell Siedlungen an Donau und Theiss. (ed.: Maier-Arendt, Walter) Museum für Vor- und Frühgeschichte, Frankfurt, 1992.
4. Corpus of Celtic Finds in Hungary I-III. Akadémiai Kiadó, Budapest.
5. Ecsedy István: The People of the Pit-Grave Kurgans in Eastern Hungary. Fontes Archaeologici Hungariae, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979.
6. Fekete Mária: Rettungsgrabung früheisenzeitlicher Hügelgräber in Vaskeresztes. (Vorbericht) Acta Arch. Hung. 37(1985)33-78.
7. Fekete Mária: Etliches über die hallstattzeitlichen Hortfunde Transdanubiens. Specimina nova 11(1995)37-48.
8. Fekete Mária: Események és szemelvények. Bevezetés a kárpát-medencei vaskor tanulmányozásába. Egyetemi segédtankönyv. Specimina Nova Dissertationum, Supplementum VII. Pécs, 2007. Hatalmasok viadalokban. Az Alföld Szkíta kora. Gyulai katalógusok, 10. Gyula, 2001.
9. Fekete Mária – Szabó Géza: A regölyi tumulus építménye és leletanyaga. Ókori keleti kapcsolatok. In: Csabai Z. et al. (szerk.): Ökonómia és ökológia. Tanulmányok az ókori gazdaságtörténet és történeti földrajz köréből. Ókor – Történet – Írás 3. Pécs – Budapest, 2015. 271-306.,
10. Gabler Dénes – Patek Erzsébet – VörösIstván: Studies in the Iron Age of Hungary. BAR international series 144. Oxford, 1982.
11. Gallus Sándor: A soproni Burgstall alakos urnái. Die Figuralverzierten Urnen vom Soproner Burgstall. Arch. Hung. XIII. Budapest 1934.
12. Gallus Sándor – Horváth Tibor: A legrégebb lovasnép Magyarországon. A korai vaskorból való régészeti hagyatéka és euráziai kapcsolatai. DissPann II, 9. Budapest, 1939.
13. Hunyadi, I.: Kelták a Kárpátmedencében. Dissertationes Pannonicae II.18. Budapest 1942-44.
14. Kalicz Nándor: Die Frühbronzezeit in Nordost-Ungarn. ArchHung 45., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1968.
15. Die Kelten in der Alpen und an der Donau. acten des Internationalen Symposions St Pölten, 14.-18. Oktober 1992. (hrsd.: Jerem, E. et alii) Archaeolingua, Budapest – Wien, 1996.
16. Kemenczei Tibor: Die Spätbronzezeit Nordostungarns. Arch.Hng. SN LI. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984.
17. Kőszegi Frigyes: A Dunántúl története a későbronzkorban. Budapest Történeti Múzeum Műhely 1. Budapest 1988.
18. Kulcsár Gabriella: The Beginnings of the Bronze Age in the Carpathian Basin. The Makó–Kosihy–Čaka and the Somogyvár–Vinkovci cultures in Hungary. Varia Archaeologica Hungarica 23, Budapest 2009.
19. Márton Lajos: A korai La Tène kultra Magyarországon. Arch. Hung. XI., A Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Osztályának Kiadványai, Budapest, 1933.
20. Mozsolics Amália: Bronzefunde des Karpatenbeckens. Depotfundhorizonte von Hajdúsámson und Kosziderpadlás. Akadémiai Kiadó, Budapest 1967.
21. Mozsolics Amália: Bronze- und Goldfunde des Karpatenbeckens. Depotfundhorizonte von Forró und Ópályi. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1973.
22. Mozsolics Amália: Bronzefunde aus Ungarn. Depotfundhorizonte von Aranyos, Kurd und Gyermely. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1985.

23. Mozsolics Amália: Ein Beitrag zum Metallhandwerk der ungarischen Bronzezeit. Bericht der Römisch- Germanischen Kommission 65 (1984) 19–72.
24. Patek Erzsébet: Die Urnenfelderkultur in Transdanubien. *Archaeologia Hungarica*, SN XLIV. Akadémiai Kiadó, Budapest 1968.
25. Patek Erzsébet: Westungarn in der Hallstattzeit. *Acta humaniora – Quellen und Forschungen zur Prähistorischen und provinzialrömischen Archäologie*, Bd. 7. Weinheim 1993.
26. Petrescu-Dîmbovița, M.: Depozitele de bronzuri din România. Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureș
27. Soroceanu, Tudor (red.): Bronzefunde aus Rumänien. *Prähistorische Arch,aologie in Südosteuropa*, 10. Wissenschaftsverlag Volker Spiess, Berlin, 1995.
28. Studien zur Metallindustrie im Karpatenbecken und den benachbarten Regionen. (Festschrift für Amália Mozsolics) (hrsg.: Kovács Tibor) Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 1996.
29. Szabó Géza: A Kárpát-medencei archaeometallurgiai kutatások eredményei, aktuális kérdései a 21. század elején, különös tekintettel a bronz- és vasgyártás társadalmi háttérének változásaira. *Archeometriai Műhely* IX,2 (2012) 75-96.
30. Szabó Géza: A dunántúli urnamezős kultúra fémművészete az archaeometallurgiai vizsgálatok tükrében. *Specimina Electronica Antiquitatis Antiquitatis Libri – SEA-L. 1.* Pécs 2013. http://okor.btk.pte.hu/sites/okor.btk.pte.hu/files/files/SEA-L/sea-l_1_gszabo_archaeometallurgy.pdf vagy: [sea-l_1_gszabo_archaeometallurgy.pdf](http://okor.btk.pte.hu/sites/okor.btk.pte.hu/files/files/SEA-L/sea-l_1_gszabo_archaeometallurgy.pdf)
31. Szabó Géza - Fekete Mária: Janus-szobor Pannoniából, a kora vaskori Regöly-csoport lelőhelyéről. *A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve* 33(2011)15-105.
32. Szabó Géza – Fekete Mária: Pannon tumulus feltárásának előkészítése – Regöly, Strupka-Magyar birtok. *Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve* 36(2014)7-157.
33. Szabó Miklós - Petres Éva, F.: Decorated weapons of the La Tène Iron Age in the Carpathian Basin. *Inventaria Praehistorica Hungariae, V.* Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest 1992.
34. SZABÓ, M.: A keleti kelták. A késő vaskor a Kárpát-medencében. *Bibliotheca Archaeologica.* Budapest, 2005.
35. Trogmayer Ottó, Das bronzezeitliche Gräberfeld bei Tápé. *Fontes Archaeologici Hungariae*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975.

Kötelező irodalom a Kárpát-medence a római korban témakörök tételeihez

1. Alföldy Géza: Municipális közbirtokok Aquincum környékén. *AntTan* 6 (1959) 19-
2. Alföldy Géza: Zur keltischen Religion in Pannonien. *Germania* 42, 1964, 54-59.
3. Bóna István: Hunok és nagykirályaik. Budapest, 1993.
4. Fitz Jenő: A pannóniai bányák igazgatása. *Alba Regia* 11 (1970) 154-156.
5. Fitz Jenő (segédszerk.): Római bronzművéség Pannóniában – *Römische Bronzeindustrie in Pannonien.* Székesfehérvár, 1982.
6. Heinrich-Tamáská Orsolya: Bemerkungen zur Transformation spätantiker Strukturen in Pannonien am Beispiel von Keszthely-Fenekpuszta. *Acta Archaeologica Carpathica* 42-43 (2007-2008) 199-229.
7. Gabler Dénes: Die ländliche Besiedlung Oberpannoniens. Passauer
 - a. *Universitätschriften zur Archäologie.* In: H. Bender – H. Wolff (Hrsg.):
 - b. *Ländliche Besiedlung in den Rhein- und Donauprovinzen des Römischen Reiches.* Vorträge eines Internationalen Kolloquiums vom 16.-21. April 1991 in
 - c. Passau. Eselkamp, 1994, 377-419.
8. . Kelemen Márta: A Legio I Adiutrix téglavetője Dömösön. *ArchÉrt* 121-122 (1994-1995) 97-114. H
9. Kovács Péter: Összefoglalás. Az antik világ és Pannonia. In: Fehér Bence - Kovács Péter (Hrsg.): *Fontes Pannoniae Antiquae I.* Korai földrajzi szerzők – a római hódítás kora. Budapest, 252–299.
10. parrégészet. *Industrial Archaeology I.* Veszprém 1981, négy kötelezően választandó tanulmány. I
11. uzsinszky Bálint: A gázgyári római fazekastelep Aquincumban. *BudRég* 11 (1932) K
12. Müller Róbert: Radius oder colus? Textilhandwerk und Umweltveränderung im spätkaiserzeitlichen Pannonien. *ActaArchHung* 67 (2016) 449-468.
13. Nagy Tibor: A pannóniai kereszténység története a római védőrendszer összeomlásáig. *DissPann* II/12. Budapest, 1939, III. fejezet.

14. Nagy Levente: Beiträge zur Gesellschaftlichen Stellung der in den römerzeitlichen Hügelgräbern Bestatteten in Transdanubien. ActArchHung 58 (2007) 145-163.
15. Petres Éva: On celtic animal and human sacrifices. ActArchHung 24 (1972) 365-383.
16. Rupnik László: Római kori vasszerszámok Pannoniából. PhD disszertáció, 2014. net: doktori.btk.elte.hu.
17. oproni Sándor: Das spätrömische Limes zwischen Esztergom und Szentendre. Budapest, 1978.
18. Szabó Miklós: Keleti kelták. A késő vaskor a Kárpát-medencében. Budapest, 2005.
19. Tóth Endre: Studia Valeriana. Az alsóhetényi és ságvári késő római erődök kutatásának eredményei. Dombóvár, 2009.
20. Vida Tivadar: Das Gräberfeld neben dem Horreum in der Innenbefestigung von Keszthely-Fenekpuszta. Castellum Pannonicum Pelsonense 2. Keszthely-Leipzig-Rahden, 2011, 397-456.
21. Visy Zsolt: Römische Schnellwaage im Museum von Szentes. MFMÉ 1978/1979, 303-309. Magyarul: Technikatörténeti Szemle 12 (1980-1981) 279-286.
22. Visy Zsolt: Die ländliche Besiedlung und Landwirtschaft in Niederpannonien während der Kaiserzeit. Passauer Universitätsschriften zur Archäologie. In: H. Bender – H. Wolff (Hrsg.): Ländliche Besiedlung in den Rhein- und Donauprovinzen des Römischen Reiches. Eselkamp 1994, 421-449.
23. Visy Zsolt: Régészet. A tárgy mint forrás. In: Havas László - Tegye Imre (szerk.): Bevezetés az ókortudományba I. Agatha II. Debrecen, 1996, 251-311.
24. Visy Zsolt: Towns, vici and villae: Late Roman military society on the frontiers of the province Valeria. In: Burns, Th. S. – Eadie, J. (Ed.): Urban centers and rural contexts in Late Antiquity. East Lansing, 2001, 163-184.
25. Visy Zsolt: Zur Hypothese der mehrstufigen Einverleibung Pannoniens. In: Tiberius in Illyricum. Contributions to the history of the Danubian provinces under Tiberius' reign (14–37 AD). Hungarian Polis Studies 24. Budapest – Debrecen, 2017, 157-166.
26. Visy Zsolt – Szabó Máté – Priskin Anna – Lóki Róbert (szerk./ed.): A Danube limes program régészeti kutatása 2008-2011 között. Jelentés a Danube Limes UNESCO World Heritage Site pályázat keretében a PTE BTK Régészet Tanszékének kutatócsoportja által végzett kutatásokról / Danube Limes Project Archaeological Research between 2008-2011. Report on the research carried out by the research team of the Department of Archaeology, University of Pécs within the framework of the Danube Limes UNESCO World Heritage Site project. PTE Régészet Tanszék. Pécs, 2011.

Komplex vizsga

A Kárpát-medence és a szomszédos birodalmak 900–1800 között

1. Elméleti rész

1.1. írásbeli rész: rövid **latin nyelvtani teszt és rövid oklevél-, vagy narratív szöveg fordítása (kb. 3000 n terjedelemben)**

1.2. szóbeli rész

középkor és koraújkor, valamint a doktorandusz témájától függően egyénre szabott irodalom

1 rokontudomány a doktorandusz témájától függően

2. Disszertációs rész

Kutatási minimum: **80 000 n plusz jegyzetek, bibliográfia (írásban leadva a vizsga előtt)**

A fenti anyag bemutatása prezentációval.

Kötelező irodalom:

Adriányi Gábor: Az egyháztörténet kézikönyve. Budapest, 2001.

Béli Gábor: Magyar jogtörténet. A tradicionális jog. Budapest-Pécs, 1999.

Canning, Joseph: A középkori politikai gondolkodás. Bp. 2002.

Fedeles Tamás: „Isten nevében utazunk”. Zarándokok, búcsújárás, kegyhelyek a középkorban. Pécs, 2015.

Fodor Pál: A szultán és az aranyalma. Budapest 2001.

Font Márta (szerk.): Dinasztia, hatalom, egyház. Régiók formálódása Európa közepén 900-1453. Pécs, 2009.

Font Márta: A keresztény nagyhatalmak vonzásában. Budapest, 2005.

Jankovits László: Accessus ad Janum. Budapest, 2002. (Humanizmus és reformáció 27.)

Pálffy Géza: A Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia a 16. században. Budapest, 2011.

Sashalmi Endre: *Az emberi testtől az óraműig*. Az állam metaforái és formaváltozásai a nyugati keresztény kultúrkörben 1300-1800. Pécs, 2015.

Sashalmi Endre (szerk.): Kelet-Európa és a Balkán 1000-1800. Pécs, 2007.

Szűcs Jenő: Vázlat Európa három történeti régiójáról. Bp. 1983.

Tételek (témakörök)

- 1, A középkori világkép jellegzetességei és változása a koraújkorban
- 2, Az európai régiók kialakulásának és változásának fő kronológiai metszetei és strukturális jellemzői
- 3, A középkor és koraújkor forrásai és forráskritikája
- 4, A Magyar Királyság helye Közép-Európában a középkor- és koraújkorban
- 5, Európai eszmeáramlatok a középkor- és koraújkorban, magyarországi hatásuk
- 6, A latin és az ortodox egyház kialakulása, változása, kapcsolataik

Komplex vizsga

Európa és a magyarság a 18-20. században Doktori Program

A komplex vizsga 3 egységből áll:

- 1. szóbeli prezentáció**, melynek során a doktorandusz bemutatja
 - kutatási témáját (problémafelvetés, téma relevanciája, várható új tudományos eredmények)
 - a kutatás már feltárt forrásbázisát
 - az alkalmazott módszertan relevanciáját
 - a témája historiográfiai vázlatát
 - a disszertáció felépítését, fejezeteinek (tartalomjegyzék) annotált tervét
 - a disszertáció egy, önálló kutatáson alapuló fejezetét (a DTUN0204 Disszertáció fejezet tantárgyhoz írásban leadott fejezetet)

Megj.: Csoportos prezentációban is megvalósítható.

- 2. szóbeli vizsga**, melyen a doktorandusz a szigorlati bizottság által előre megadott két kérdést mutat be. Az első kérdés egy, a doktorandusz tágabb kutatási témájához kapcsolódó komplex történeti témára vonatkozik. A második kérdés a doktorandusz kutatásához kapcsolódó módszertani vagy forrásismereti témára vonatkozik. A vizsgát a szakbizottság által kijelölt háromtagú bizottság előtt kell letenni, melynek egyik tagja külső tag.
- 3. szóbeli vizsga**, melyen a doktorandusz a képzési szakasz tantárgyainak tematikájához illeszkedő tételsorból felel. A tételsor három témakört ölel fel:
 - **A történettudomány interdiszciplináris dimenziói. Az egyes szaktudományok történeti szempontból releváns kérdésfelvetései és eredményei.** (irodalomtörténet és társadalomtörténet, társadalomtörténet és néprajz, társadalomtörténet és szociológia, jogtörténet-tudomány, neveléstörténet, történeti antropológia, a mentalitástörténet, a mikrotörténelem)
 - **Historiográfia és történelemelmélet. A történettudomány teoretikus és metodológiai kérdései, irányzatok és iskolák. Történelemértelmezések.** (a történetírás fogalmi alapjai, a tudományos történetírás megszületése, az Annales, a marxista történetírás, társadalomtörténet-írás 1945 után, fogalomtörténet, a történetírás „nyelvi fordulata”, a történelmi elbeszélés szerkezete, az értelmezés tudománya: a hermeneutika, narrativitás és diskurzus – az értelmezés kerete, történeti összehasonlítás, transznacionális történetírás)
 - **Társtudományok és aldiszciplinák.** (várostörténet- és intézménytörténet, a gazdaságtörténet-írás újabb útjai, a társadalomtörténet-írás újabb útjai, történeti demográfia, történeti földrajz és társadalomtörténet, politikai társadalomtörténet – a politika társadalomtörténete, művelődéstörténet, kultúrtörténet, eszmetörténet, vidéktörténet, a „mindennapok története”, életmódtörténet)

A részletes tételsor az aktuális tematikák függvénye!

A komplex vizsga második és harmadik egységét a szakbizottság által kijelölt háromtagú bizottság előtt kell letenni, melynek egyik tagja külső tag.

Kötelező irodalom

- Bódy Zsombor – Ö. Kovács József (szerk.): *Bevezetés a társadalomtörténetbe*. Budapest, Osiris, 2003.
- Romsics Ignác: Megismerhető-e a múlt? A történész mestersége. *Rubicon*, 2003. 6. szám.
- Romsics Ignác: *Clio bűvöletében – Magyar történetírás a 19–20. században – nemzetközi kitekintéssel*. Budapest, Osiris, 2011.
- Bloch, Marc: *A történész mestersége. Történetelméleti írások*. Budapest, 1996.
- Carr, Edward Hallett: *Mi a történelem?* Budapest, 1995.
- Gyáni Gábor: *Emlékezés, emlékezet és a történelem elbeszélése*. Budapest, 2000.

Ajánlott irodalom

- Collingwood, Robin G.: *A történelem eszméje*. Budapest, Gondolat, 1987 [1946].
- Fabinyi Tibor: *A keresztény hermeneutika kérdései és története*. 1. kötet. Budapest, Hermeneutikai Kut. K. 1998.
- Gadamer, Hans Georg: *Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatja*. Budapest, Gondolat, 1984 [1975].
- Geertz, Clifford: *Az értelmezés hatalma*. Budapest, Osiris – Századvég, 1994.
- Ginzburg, Carlo: *A sajtó és a kukacok*. Budapest, Európa, 1991.
- Gyáni Gábor – Kövér György: *Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig*. (2. jav. kiadás). Budapest, Osiris, 2001.
- Gyáni Gábor: A mindennapi élet mint kutatási probléma. *Aetas*, 1997. 1. 151-161.
- Hajnal István: Történelem és szociológia. *Századok*, 1939. 1. 1-32.; 2. 137-166.
- Jenkins, Keith: Ne zárkózzunk be teljesen! Posztmodernitásról, posztmodernizmusról és történelemlről. *Korall*, 2000. 1. (nyár).
- Kocka, Jürgen 1986. Elméletek és kvantifikáció a történetírásban. *Világtörténet*, 3-4. sz. 53–63.
- Kornis Gyula: *Történetfilozófia*. In. Hóman Bálint (szerk.): *A magyar történettudomány kézikönyve* 1. köt. 1. füzet. Magyar Történelmi Társulat. 1924.
- Koselleck, Reinhart: *Az aszimmetrikus ellenfogalmak történelmi-politikai szemantikája*. Budapest, József Attila Emlékezet Alapítvány, 1997 [1975].
- Koselleck, Reinhart: *Elmúlt jövő. A történelmi idők szemantikája*. Budapest. 2003.
- Koselleck, Reinhart: *Történelem, történetek és formális időstruktúrák*. In. Thomka Beáta (szerk.): *Narratívák 4. A történelem poétikája*. Budapest, Kijárat Kiadó, 2000. 25–35.
- Ö. Kovács József: Egy politikai diktatúra társadalmi korlátai. Jelenkortörténelmi kutatások az NDK-ról. *Korall*, 2004. 15-16. 179-204.
- Schulmbohm, Jürgen: Mikrotörténelem – makrotörténelem. *Aetas*, 2000. 4. sz.
- Sebők Marcell (szerk.): *Történelmi antropológia*. Budapest, Replika Kör, 2000.
- White, Hayden: *A történelem terhe*. Budapest, Osiris, 1997 [1966].

Interdiszciplináris Doktori Iskola Politikatudományi Doktori Program
Komplex vizsga kérdései és szakirodalma

Interdiszciplináris Doktori Iskola Politikatudományi Doktori Program
Komplex vizsga kérdései és szakirodalma

1. Mik a jó kormányzás nemzetközileg elfogadott kritériumai?

Irodalom: Pálné Kovács Ilona 2014: *Jó kormányzás és decentralizáció*. Székfoglaló előadások a Magyar Tudományos Akadémián. MTA Budapest

2. Melyek a kormányzati teljesítmény mérésére szolgáló modellek, indikátorok?

Irodalom:

Kaiser Tamás-Kis Norbert (szerk.) 2014: *A jó állam mérhetősége*. Nemzeti Közszerkesztési Egyetem, Budapest

World Governance Index. Why should World Governance Be Evaluated and For What Purpose. version 0.2. 2011. Forum for a new World Governance

Politikatudományi Szemle 2010. 3. száma az állam hatékonyságáról (Vass László, Jenei György, Boda Zsolt- Schiering Gábor, Egedy Gergely tanulmányai)

3. Hasonlítsa össze a klasszikus és a kritikai geopolitikai gondolkodást és iskolákat. A klasszikusnak mondható mérvadó geopolitikai gondolkodók tekintetében mutassa be Kjellén, Haushofer, Mackinder és Spykman elméleteit, valamint ismertesse Yves Lacoste és Gerard Toal munkásságát.

Irodalom:

Szilágyi István 2013: *Geopolitika*. Pécs: Publikon Kiadó

Bárdos-Féltoronyi Miklós 2006: *Bevezetés a geopolitikába*. Budapest: L'Harmattan Kiadó

Csizmadia Sándor 1998: *Mondializáció és globalizáció*. Budapest: SZÁMALK

Egedy Gergely 2011: *Bevezetés a nemzetközi kapcsolatok elméletébe*. Második, átdolgozott kiadás. Budapest: HVG-ORAC Kft.

4. Melyik térértelmezést vallja magáénak és azzal összhangban mire kellene építeni a magyar regionalizációt?

Irodalom: Faragó László 2012: Térértelmezések. *TÉR ÉS TÁRSADALOM* 26:(1) pp. 5-25.

5. A közösségi szférában folyó tervezésnek milyen fő típusai/elméletei vannak és melyek a részvételen alapuló tervezés előnyei és nehézségei?

Irodalom:

Faragó L. 2005: *A jövőalkotás társadalomtechnikája: a közösségi tervezés elmélete*. Budapest; Pécs: Dialóg Campus Kiadó, 6. fejezet 107–135.

6. A szocialista országok az 1960as évektől kezdődően eltérő fejlődési modellt követtek. Ismertesse ezeket a fejlődési pályákat!

Irodalom:

Berend T. Iván 1999: *Terelőúton, Közép-és Kelet-Európa 1944-1990*, Vince Kiadó
Appelbaum, Anne 2014: *Vasfüggöny, Kelet-Európa megtörése 1944-1956* Budapest: Európa
Janos, A. C. 2004: *Haladás, hanyatlás hegemonia Kelet-Közép-Európában*. Budapest: Helikon Kiadó

7. Milyen rendszerváltás-modelleket különböztethetünk meg? Milyen okok vezethettek a rendszerváltáshoz és milyen szereplők különböztethetőek meg az egyes országokban?

Irodalom:

Lengyel László 2006: *Illeszkedés vagy kiválás*. Osiris, Budapest

Kornai János 2007: *Szocializmus, kapitalizmus, demokrácia és rendszerváltás*. Nyolc tanulmány. Budapest, Akadémiai Kiadó

Greskovits Béla 2015: A kapitalizmus és demokrácia törékeny egyensúlya Kelet-Közép-Európa nagyátalakulásában” In: *Politikatudományi Szemle*, 3. szám 7-27 oldal

8. A különböző empirikus elitkutatások többféle megközelítést alkalmaznak, de elterjedtség alapján a leggyakrabban az elit pozicionálás meghatározását használják. E megközelítés mi alapján határozza meg az elit fogalmát?

Irodalom:

Bozóki András 2003: Az elitváltás elméleti értelmezései. Kelet-közép-európai megközelítések. *Politikatudományi Szemle*, 3: 5-40

Kovács Imre (szerk.) 2011: *Elitek a válság korában*. Budapest: MTA PTI-Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet-Argumentum Kiadó, pp. 37-56.

9. Jellemezze a magyar politikai elit rekrutációjának sajátosságait!

Irodalom:

Várnagy Réka 2012: *Polgármesterek a magyar országgyűlésben*. Corvinus Egyetem, Budapest, pp. 47-69

Kovács Imre (szerk.) 2011: *Elitek a válság korában*. Budapest: MTA PTI-Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet-Argumentum Kiadó, pp. 41-43.

Ilonszki Gabriella (szerk.) 2006: *Amatőr és hivatásos politikusok. Képviselők Magyarországon II*. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó

10. Mi a jelentősége az ontológiának és az episztemológiának a kutatási folyamat során?

Irodalom:

Jonathan Grix 2002: Bevezetés a társadalomkutatás általános terminológiájába

http://www.publikon.hu/application/essay/121_1.pdf

11. Ismertesse a kutatási folyamat kezdő lépéseit (válaszában külön térjen ki a konceptualizáció és operacionalizáció lépéseire).

Irodalom:

Earl Babbie 2003: *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Balassi Kiadó, Budapest, pp. 124-128; 141-161.

12. Ismertesse a kormányzat területi érdekérvényesítésének lehetőségeit a magyar közigazgatásban (A köztársasági megbízotti intézménytől a kormányhivatalon át a járásokig)!

Irodalom:

Pálné Kovács Ilona 2016: A magyar területi közigazgatási reformok főbb állomásai. In: *A magyar decentralizáció kudarca nyomában*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 73-85. oldalak

Vadál Ildikó 2006: *A közigazgatási jog kodifikációja*. VI. fejezet; Dialóg Campus Kiadó Budapest – Pécs, 149-181. oldalak

Vadál Ildikó 2011: *A kormányzati döntések konzultációs mechanizmusai*. Második fejezet. Complex Kiadó. Budapest, 23-54. oldalak

13. Mi a közpolitikai ciklus – ismertesse és magyarázza az ideális közpolitikai folyamat lépéseit.

Irodalom:

Gajduschek György – Hajnal György 2010: *Közpolitika - A gyakorlat elmélete és az elmélet gyakorlata*. HVG-Orac Kft. Budapest

Gulyás Gyula – Jenei György 2002: *Összehasonlító közpolitika*. Aula, Budapest

14. A narratív (diszkurzív) közpolitika

Irodalom:

Bretter Zoltán 2014: „Örült beszéd: de van benne rendszer”, *Politikatudományi Szemle*, XXIII. évf. 1 sz. 131–145. pp.

Hajer, Maarten 2004: Diskurzuselemzés és a szakpolitikák vizsgálata. (Fordította Szegedi Gábor.) *Politikatudományi Szemle*, XII. évf. 4. sz. 161-167. pp.

Boda Zsolt 1997: „Narratív közpolitika-elemzés”. In Szabó Márton (szerk.): *Szövegvalóság: Írások a szimbolikus és diszkurzív politikáról*. Budapest: Scientia Humana, 113-132. pp.

15. Mutassa be a városfejlődés legújabb tendenciáit!

Irodalom:

Gordon MacLeod 2013: Újragondolt várospolitiká. A növekedési gépezettől a posztdemokratikus városig? In: Jelinek Csaba-Bodnár Judit-Czirfusz Márton-Gyimesi Zoltán (szerk) *Kritikai városkutatás*. L'Harmattan, www.tek.bke.hu/kritikai_varos

16. Melyek a globális civil társadalom jellemzői és fő csoportjai?

Irodalom: Anheier, Helmut et. al. 2002: *Globális civil társadalom 1-2*. Tpotex Kiadó, Castells, Manuel 2006: *Az identitás hatalma. Az információ kora. Gazdaság, társadalom, kultúra*. II. kötet, Gondolat-Infonia

17. Hogyan jellemezné a magyar civil szektort és mit jelent a magyar civil társadalom duális jellege?

Irodalom: Bartal Anna Mária 2005: *Nonprofit elméletek, modellek, trendek*. Budapest: Századvég, pp. 244-284

Kákai László 2009: *Kik is vagyunk mi – Civil szervezetek Magyarországon*. Publikon Kiadó, Pécs, pp. 41-64.

Általános szabályok:

(1) A komplex vizsgát nyilvánosan, bizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság legalább három tagból áll, a tagok legalább egyharmada nem áll foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban a doktori iskolát működtető intézménnyel.

(2) A komplex vizsgára történő jelentkezés időpontja: és annak feltételei:

A komplex vizsgára jelentkezni elektronikusan, a jelentkezési lap kitöltésével lehet, minden tanév április 30-ig.

(3) A komplex vizsgára történő jelentkezés feltételei:

- A doktori fokozatszerzés idegen nyelvi kötelezettségeinek teljesítése (ld. Nftv. 53.§ (5) b) pont: „két idegen nyelv a tudományterület műveléséhez szükséges ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása”)
- A doktori képzés „képzési és kutatási szakaszában” (első négy félév) legalább 90 kredit ÉS valamennyi, a doktori iskola képzési tervében előírt „képzési kredit” megszerzése (kivéve a doktori fokozatszerzésre egyénileg felkészülő, akinek hallgatói jogviszonya a komplex vizsgára történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre).

(4) A komplex vizsga két fő részből áll:

- az egyik részben a vizsgázó elméleti felkészültségét mérik fel („elméleti rész”): a vizsgázó legalább két tárgyból/témakörből tesz vizsgát, a tárgyak/témakörök listáját a doktori iskola képzési terve tartalmazza. Az elméleti vizsgának lehet írásbeli része is.
- a másik részben a vizsgázó tudományos/művészeti előrehaladásáról ad számot („disszertációs rész”): vizsgázó előadás formájában ad számot szakirodalmi ismereteiről, beszámol kutatási eredményeiről, ismerteti a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási tervét, valamint a disszertáció elkészítésének és az eredmények publikálásának ütemezését. Ebben a szakaszban a vizsgázónak előzetesen be kell nyújtania a leendő disszertáció koncepciójának vázlatát, minimum 10 oldalban, amit a témavezetőnek írásban értékelnie kell.

(5) A vizsgabizottság külön-külön értékeli a vizsga elméleti és disszertációs részét. A bizottság tagjai 1-5 (elégtelen-jeles) minősítéssel illetik a vizsgát. A komplex vizsgáról szöveges értékelést is tartalmazó jegyzőkönyv készül. A vizsga eredményét a szóbeli vizsga napján ki kell hirdetni.

(6) A komplex vizsga sikeres, amennyiben a bizottság tagjainak többsége mindkét vizsgarészt sikeresnek ítéli meg.

(7) Sikertelen elméleti vizsgarész esetén a vizsgázó az adott vizsgaidőszakban további egy alkalommal megismételheti a vizsgát a nem teljesített tárgy(ak)ból. A vizsga disszertációs része sikertelenség esetén nem ismételtető.

Komplex vizsga – Néprajz – Kulturális Antropológia program

A komplex vizsga egy elméleti és egy disszertációs részből áll.

A) Az elméleti részvizsgán a hallgató három tételsor közül (néprajz, folklorisztika, kulturális antropológia) a témájának megfelelő tételsorból húz egy tételt, amelyből a bizottság előtt szóban felel.

I. Néprajz

1. A táplálkozáskultúra néprajzi vizsgálata: személet és módszer.
2. Életmód, szemlélet és a módi változása: az öltözködés néprajzi vizsgálata.
3. Társadalomnéprajz: a magyar társadalomnéprajz kialakulása, története, legfőbb témái, kutatási területei.
4. Társadalomnéprajzi kutatások: a magyar társadalomnéprajz egy szabadon választott kutatási témájának bemutatása (a konkrét téma kutatástörténete, kutatók munkássága, eredmények).
5. A település néprajzi és történeti vizsgálata: a Kárpát-medence benépesülésének története, településtípusok létrejöttének gazdasági és társadalmi alapjai, tanyásság, kétbeltelkesség kutatási problémája.
6. Népi építkezés: kutatástörténet, anyag, szerkezet, építkezés és életmód összefüggései. Népi építészeti tájegységek, változó és változatlan elemek az építkezésben a neolitikumtól a 20. század végéig.
7. A táj és ember viszonya mint néprajzi problematika: az értelmezés változó lehetőségei.
8. A falu mint rendszer: hagyományos gazdálkodás közösségi keretei és egyéni törekvései.
9. A tárgyi „univerzum”: a tárgyi kultúra változásának gazdasági és társadalmi jellemzői.
10. Falu és külvilág: önellátás és/vagy gazdasági kapcsolatok.

Ajánlott irodalom:

- ANDRÁSFALVY Bertalan: *A Duna mente népének ártéri gazdálkodása*. Budapest (Ekvilibrum), 2007.
- BÁRTH János: *Szállások, falvak, városok*. Kalocsa (Kalocsai Múzeumbarátok Köre), 1996
- BRAUDEL, Fernand: *Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus a XV-XVIII. században. A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen*. Budapest (Gondolat), 1985. [újabb kiadása is van]
- DÁM László: *Építkezés*. Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem, 1992.
- FÉL Edit – HOFER Tamás: *Arányok és mértékek a paraszti gazdálkodásban*. Budapest (Balassi) 1997.
- FÉL Edit – HOFER Tamás: *Mi, korrekt parasztok*. Budapest, 2010.
- HOFFMANN Tamás: *Mindennapi történelem az ütközőzónában*. Miskolc, Herman Ottó Múzeum, 2004.
- KISBÁN Eszter: *Korszakok és fordulópontok a táplálkozási szokások történetében Európában, Ethnographia 95. 1984, 384-399.*
- KISBÁN Eszter: *Népi kultúra, közkultúra, jelkép: a gulyás, pörkölt, paprikás*, Budapest (MTA Néprajzi Kutatóintézet), 1989.
- KÓSA László: *A magyar néprajz tudománytörténete*. Budapest (Osiris), 2001. [életmódra vonatkozó ismeretek]
- KASCHUBA, Wolfgang. *Bevezetés az európai etnológiába*. Debrecen (Csokonai), 2004.
- KÓSA László: *Paraszti polgárosulás és a népi kultúra táji megoszlása Magyarországon (1880-1920)*. (3., bőv.kiad.) Budapest (Planétás), 1998. (vagy korábbi debreceni kiadás) (Különösen a bevezető, ill. a mű koncepciója.)
- KUBINYI András – LASZLOVSZKY József – SZABÓ Péter: *Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon: gazdaságtörténet, anyagi kultúra, régészet*. Budapest, 2008.

- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. I.1. Táj, nép, történelem. Szerk. Paládi-Kovács Attila. Budapest (Akadémiai), 2011.
- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. I.2. A magyar népi műveltség korszakai. Szerk. Paládi-Kovács Attila. Budapest (Akadémiai), 2010.
- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. II. Gazdálkodás. Szerk. Szilágyi Miklós. Budapest (Akadémiai), 2001.
- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. III. Kézművesség. Szerk. Domonkos Ottó. Budapest (Akadémiai), 1991.
- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. IV. Életmód. Szerk. Balassa Iván. Budapest (Akadémiai), 1997.
- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. VIII. Társadalom. Szerk. Paládi-Kovács Attila. Budapest (Akadémiai), 2000.
- PALÁDI-KOVÁCS Attila: Anyagi kultúra az időben. In: Uő: *Tárgyunk az időben*. Debrecen, Ethnica, 2002, 7–19.
- TÁLASI István: Az anyagi kultúra néprajzi vizsgálatának tíz éve (1945–1955). *Ethnographia* 1955. 66. évf. 5–56.
- VARGYAS Lajos: Miért és hogyan történeti tudomány a néprajz? *Néprajzi Értesítő* 1961. 42. évf. 5–20. p.
- VIGA Gyula: *A bodrogi közti kultúra és társadalom változása a 19-20. században*. Budapest (L'Harmattan), 2013.

II. Folklorisztika

1. A vallásosság néprajzi kutatásának alapfogalmai (népi vallás, helyi vallás, vernakuláris vallás), története, irányzatai; egy választott téma ismertetése (pl. kommunikáció a transzcendenssel, szent emberek stb.).
2. A magyar néphitkutatás korszakai, irányzatai, fő kutatási témái; egy választott téma ismertetése (pl. boszorkányság, szellemvilág, mágia, divináció stb.).
3. A magyar népszokáskutatás korszakai, irányzatai, fő kutatási témái; egy választott téma ismertetése (pl. halottkultusz, naptári ünnepek, jogszokások stb.).
4. Rítus és társadalom: közösségi ünnepek, fesztiválok, a népszokások mint kulturális örökség, mint a helyi identitás kifejeződései.
5. Vallásos szövegműfajok; egy választott műfaj ismertetése (pl. ima, ráolvasás, csodatörténetek, látomás- és álomelbeszélések stb.).
6. A szövegfolklorisztika kutatásának főbb irányzatai, módszerei.
7. A szövegfolklor műfajai. Szabad választás alapján egy prózai és egy lírai műfaj ismertetése.
8. A folklórműfajok rendszerezése (típus, motívum, formula stb.). Katalógusok.
9. Szóbeliség, írásbeliség.
10. Folklor az elektromos térben.

Ajánlott irodalom:

- BÁLINT Sándor: *Ünnepi kalendárium I-II*. Budapest (Szent István Társulat), 1977.
- BROWN, Peter: *A szentkultusz kialakulása és szerepe a latin kereszténységben*. Budapest (Atlantisz Kiadó), 1993.
- BURKE, Peter: *Népi kultúra a kora újkori Európában*. Budapest (Századvég Kiadó), 1991.
- DÖMÖTÖR Tekla: *Naptári ünnepek, népi színjátszás*. Budapest (Akadémiai Kiadó), 1964.
- ERDÉLYI Zsuzsanna: *Hegyet hágék, lőtöt lépék...: archaikus népi imádságok*. Pozsony (Kalligram), 1999.
- GUREVICS, A. J.: *A középkori népi kultúra*. Budapest (Gondolat), 1987.
- HOBBSAWM, Eric: *Tömeges hagyomány-termelés: Európa 1870-1914*. In: HOFER Tamás – NIEDERMÜLLER Péter (szerk.): *Hagyomány és hagyományalkotás*. Tanulmánygyűjtemény. Budapest (MTA Néprajzi Kutatócsoportja), 1987, 127-197.

- KESZEG Vilmos: *Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség*. Kolozsvár (BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Kriza János Néprajzi Társaság), 2008.
- KESZEG Vilmos: *Hiedelmek, narratívumok, stratégiák*. Kolozsvár (BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Kriza János Néprajzi Társaság), 2013.
- KLANICZAY Gábor: *A civilizáció peremén. Kultúrtörténeti tanulmányok*. Budapest, 1990.
- LAMMEL Annamária – NAGY Ilona: *Parasztbiblia*. Budapest (Gondolat), 1985 [van újabb kiadás is]
- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. V. *Folklór*. Szerk. Vargyas Lajos. Budapest (Akadémiai), 1988.
- MAGYAR NÉPRAJZ nyolc kötetben. VII. *Népszokás, néphit, népi vallásosság*. Szerk. Dömötör Tekla. Budapest (Akadémiai), 1990.
- PÓCS Éva (szerk.): *Mágikus és szakrális medicina. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben*. (Tanulmányok transzcendensről VII.) Budapest (Balassi), 2010.
- PÓCS Éva (szerk.): *Test, lélek, szellemek és természetfeletti kommunikáció. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben*. (Tanulmányok transzcendensről VIII.) Budapest (Balassi), 2008.
- PÓCS Éva (közreadja és bev. tanulmányok): *Hiedelemszövegek*. (A magyar folklór szövegvilága 1.) Budapest (Balassi), 2012.
- PÓCS Éva–ILYEFALVI Emese (közreadja és bev. tanulmányok): *Ráolvasások*. (A magyar folklór szövegvilága 2A, 2B). Budapest (Balassi), 2014.
- VOIGT Vilmos (szerk.): *A magyar folklór*. Budapest, (Osiris Kiadó), 1998.

III. Kulturális antropológia

1. Társadalmi mozgalmak: A társadalmi mozgalmakkal foglalkozó diszciplínák felsorolása, ezek legfőbb kutatási kérdései, néhány meghatározó teoretikusa. A társadalmi mozgalmak kulturális antropológiai kutatásának lehetőségei, konkrét példákkal.
2. Ökológiai antropológia: Az ökológiai antropológia története, iskolái. Ember és természeti környezetének vizsgálata. A környezeti mozgalmak vizsgálata.
3. Gazdasági antropológia: Termelési és elosztási rendszerek. Életmódtípusok és azok kutatása. A termelés társadalmi beágyazottsága, munkamegosztás. Az elosztás legfontosabb típusai. Az ajándék.
4. Gazdasági antropológia: a fogyasztás kutatása. A fogyasztás társadalomtudományi elméletei. Fogyasztás és identitás. presztízsfogyasztás.
5. Vallásantropológia: antropológiai valláselméletek. A vallásantropológia legfontosabb elméleti iskolái, megközelítésmódjai, vallásdefiníciói. Egy kiemelt iskola részletes bemutatása, és elhelyezése a tudományos térben.
6. Vallásantropológia: fogalmak. A vallásantropológia legfontosabb fogalmai, problematikái (animizmus, mana, totemizmus, áldozat, ima, rítus, mítosz, átmeneti rítus, mágia, szent stb.) – ezek közül egy részletező ismertetése.
7. Etnicitás, nacionalizmus: Az etnicitás és a nacionalizmus elméletei, kiemelkedő teoretikusai; legfontosabb kérdései. A haza antropológiája.
8. Globalizáció és az arra adott válaszok: Posztmodernizmus, globalizáció. Kreolizáció, hibridizáció, lokalitás-glokális. Migráció, lokalitás és transzlokális.
9. Terepmunka és elméletek: Az antropológiai elméletek és a terepmunka ideálok összefüggései, változásai. Terepmunka módszerek. A terep értelmezésének kérdései. Az írás problematikája. Episztémológiai váltások. Etikai kérdések és hatásai. Kritikai kultúrakutatás.
10. Szociálintropológia: rokonságelméletek. A rokonságkutatás szerepe az antropológia történetében. Legfontosabb megközelítések. A család megjelenési formái. Szomszédság, barátság, szövetségek.

Ajánlott irodalom:

- BICZÓ Gábor (szerk.): *Antropológiai irányzatok a második világháború után*. Debrecen (Csokonai), 2003.
- BICZÓ Gábor: *Hasonló a hasonlónak... - Filozófiai antropológiai vázlat az asszimilációról*. Budapest (Kalligram Könyvkiadó), 2009.
- BOGLÁR Lajos – A. GERGELY András – BALI János – HAJNAL Virág – PAPP Richárd: *A tükör két oldala. Bevezetés a kulturális antropológiába*. Budapest (Nyitott könyv), 2005.
- BOHANNAN, Paul – GLAZER, Mark (szerk.): *Mérföldkövek a kulturális antropológiában*. Budapest, (Panem Kiadó), 1997.
- BOURDIEU, Pierre: *A gyakorlat elméletének vázlata*. Bp., 2009.
- BRETTNER Zoltán – DEÁK Ágnes (Szerk.): *Eszmé a politikában: a nacionalizmus*. Pécs (Tanulmány), 1995.
- Brubaker, Rogers. *Nacionalizmus új keretek között*. Budapest: L'Harmattan. 2006.
- Descola, Philippe – Lenclud, Gérard – Severi, Carlo – Taylor, Anne-Christine: *A kulturális antropológia eszméi*. Budapest (Századvég), 1993.
- DOUGLAS, Mary: *Rejtett jelentések. Antropológiai tanulmányok*. Budapest (Osiris), 2003.
- DURKHEIM, Emile: *A vallás élet elemi formái. A totemisztikus rendszer Ausztráliában*. Budapest (L'Harmattan), 2003.
- ERIKSEN, Thomas Hylland: *Kis helyek – nagy témák. Bevezetés a szociálintropológiába*. Budapest (Gondolat), 2006.
- ERIKSEN, Thomas Hylland: *Etnicitás és nacionalizmus. Antropológiai perspektívák*. Budapest–Pécs (Gondolat–PTE Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék), 2008.
- GEERTZ, Clifford: „Mély játék: A bali kakasviadal” és „Sűrű leírás: Utak a kultúra értelmező elméletéhez.” In üö: *Az értelmezés hatalma*. Budapest (Osiris) 1994, 126-169, 170-199.
- KAISER Sára (Vál., szerk.): *A másik antropológia: az antropológia allegóriája*. Szeged. (Kézirat gyanánt)
- KASCHUBA, Wolfgang: *Bevezetés az európai etnológiába*. Debrecen (Csokonai), 2004.
- KOVÁCS Éva (szerk.): *Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet*. Budapest (Néprajzi Múzeum – PTE Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék) 2007.
- LETENYEI László (szerk.): *Településkutatás 1-2*. Budapest (L'Harmattan – Ráció), 2004.
- LETENYEI László: *Kulturális antropológia. Elmélettörténet*. Budapest (Typotex), 2012.
- LÉVI-STRAUSS, Claude: Faj és történelem. In: Lévi-Strauss: *Strukturális antropológia. I-II*. Budapest (Osiris), 2001. II.: 261–290.
- MALINOWSKI, Bronislaw: A nyugati Pacifikum argonautái és A vademberek nemi élete Északnyugat-Melanéziában. In: üö.: *Baloma. Válogatott írások*. Budapest (Gondolat), 1972.
- MAUSS, Marcel: Tanulmány az ajándékról. Az ajándékcseré formája és értelme az archaikus társadalmakban. In: üö.: *Szociológia és antropológia*. Budapest (Osiris), 2000.
- ORTNER, Sherry: Az antropológia elméletei a hatvanas évektől. In HOFER Tamás – NIEDERMÜLLER Péter (Szerk.): *Nemzeti kultúrák antropológiai nézetben. Tanulmánygyűjtemény*. Budapest (MTA Néprajzi Kutató Csoport), 1988. 19-96.
- SAID, Edward W.: *Orientalizmus*. Budapest (Európa), 2000.
- SÁRKÁNY Mihály: *Kalandozások a 20. századi kulturális antropológiában*. Budapest (L'Harmattan), 2000.
- SERVICE, Elman R. – SAHLINS, Marshall D. – Eric R. WOLF: *Vadászok, törzsek, parasztok*. Budapest (Kossuth), 1973
- TURNER, Victor: *A rituális folyamat*. Budapest (Osiris), 2002.
- WOLF, Eric: *Európa és a történelem nélküli népek*. Budapest (Osiris), 1995.
- WULF, Christoph: *Az antropológia rövid összefoglalása*. Budapest (Enciklopédia), 2007.

B) A disszertációs részvizsgán a hallgató a tudományos előrehaladásáról számol be: számot ad kutatási eredményeiről, ismerteti a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási tervét, valamint a disszertáció elkészítésének és az eredmények publikálásának ütemezését. A hallgatónak a komplex vizsga időpontjáig minimum egy, a dolgozat témájában íródott, publikációra elfogadott szaktanulmányt, vagy a disszertáció egy fejezetét el kell készítenie.

